

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

11.5.2011

EP-PE_TC1-COD(2010)0252

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 11. mail 2011. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr .../2011/EL, millega luuakse esimene raadiospektripoliitika programm
(EP-PE_TC1-COD(2010)0252)

PE 463.382

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 11. mail 2011. aastal

**eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr .../2011/EL, millega
luuakse esimene raadiospektripoliitika programm**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²,

---

¹ ELT C 107, 6.4.2011, lk 53.

² Euroopa Parlamendi 11. mai 2011. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv))¹ artikli 8a lõige 3 näeb ette, et komisjon võib esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku mitmeaastaste raadiospektripoliitika programmide loomiseks, milles sätestatakse poliitikasuunad ja eesmärgid raadiospektri kasutuse strateegiliseks planeerimiseks ja ühtlustamiseks vastavalt elektroonilistele sidevõrkudele ja -teenustele kohaldatavatele direktiividele. Poliitikasuunad ja eesmärgid peaksid lähtuma spektri kättesaadavusest ja tõhusast kasutamisest, mis on vajalik siseturu loomiseks ja toimimiseks. ***Raadiospektripoliitika programm toetab Euroopa 2020. aasta strateegias ja digitaalarengu tegevuskavas esitatud eesmärgi ja põhimeetmeid ning kuulub ühtse turu akti 50 prioriteetse meetme hulka.*** Käesoleva otsusega ei piirata liidu kehtiva õiguse, eelkõige ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiivi 1999/5/EÜ (raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta)***², ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/19/EÜ (elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv))***³, ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv))***⁴, ***direktiivi 2002/21/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/140/EÜ***⁵ (millega muudetakse direktiive 2002/21/EÜ, 2002/19/EÜ ja 2002/20/EÜ) ning ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta otsuse nr 676/2002/EÜ (Euroopa Ühenduse raadiospektripoliitika reguleeriva raamistiku kohta (raadiospektrit käsitlev otsus))***⁶ kohaldamist. Sellega ei piirata ka riikliku tasandi meetmeid, mis on kehtestatud vastavalt liidu õigusele, et saavutada üldisest huvist lähtuvaid eesmärgi, eelkõige seoses sisu reguleerimise ja audiovisuaalpoliitikaga, ega liikmesriikide õigust korraldada ja kasutada oma spektrit avaliku korra ja avaliku julgeoleku tagamiseks ning riigikaitse eesmärkidel. **[ME 1]**

¹ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

² EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10.

³ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

⁴ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

⁵ ELT L 337, 18.12.2009, lk 37.

⁶ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 1.

- (2) Spekter on tähtsaim **avalik** ressurss oluliste sektorite ja teenuste jaoks, nagu mobiil-, traadita lairiba- ja satelliitside, raadio- ja teleringhäälinguvõrgud, transport, raadiolokatsioon ja sellised rakendused nagu häiresüsteemid, kaugjuhtimisseadmed, kuuldeaparaadid, mikrofonid ja meditsiiniseadmed. See toetab avalikke teenuseid nagu julgeoleku- ja turvateenused, kaasa arvatud kodanikukaitse, ja teaduslikku tegevust nagu meteoroloogia, maapinna kaugseire, raadioastronoomia ja kosmoseuuringud. ***Samuti aitab spektri tõhus kasutamine kaasa elektroonilise side kõigile kättesaadavaks muutmisele, eriti hõredamalt asustatud piirkondades või äärepiirkondades, näiteks maapiirkondades või saartel asuvate elanike ja ettevõtjate jaoks.*** Seepärast on spektrit reguleerivatel meetmetel mõju majandusele, ohutusele, tervishoiule, avalikule huvile, kultuurile, teadusele, sotsiaalsfäärile, keskkonnale ja tehnikale. [ME 2]
- (3) ***Spektri haldamisel, jagamisel ja kasutamisel tuleks majandus- ja sotsiaalvaldkonnas lähenemisviisi muuta, nimelt keskenduda rohkem selliste eeskirjade koostamisele, mis tagavad spektri suurema tõhususe, parema sagedusplaani ning kaitse spektrikasutusega seotud konkurentsivastase tegevuse ja antisotsiaalsete meetmete võtmise eest.*** [ME 3]

- (4) Spektrikasutuse strateegiline planeerimine ja ühtlustamine liidu tasandil peaks tõhustama traadita elektrooniliste sideteenuste ja seadmete ühtset turgu ning muid spektri kasutamist nõudvaid liidu poliitikameetmeid ja looma sellega uued võimalused innovatsiooniks **ja töökohtade loomiseks ning samal ajal** toetama majanduse taastumist ja sotsiaalset integratsiooni kogu liidus; samas tähendab see spektri tähtsate sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike väärtuste hindamist. ***Spektri kasutamise ühtlustamine on väga tähtis ka elektrooniliste sidekanalite kaudu osutatavate teenuste kvaliteedi tagamiseks ja mastaabisäästu saavutamiseks, mis vähendaks nii traadita võrkude rajamise kulu kui ka traadita seadmete hinda tarbijate jaoks.*** Sel eesmärgil vajab liit poliitikaprogrammi, mis hõlmab kõikide spektri kasutusega seotud poliitikavaldkondade, nagu elektroonilise side, teadus- ja arendustegevuse, transpordi, ***kultuuri*** ja energeetika siseturgu. ***Vajaliku reformi edasilükkamist õiguste praeguste omanike poolt tuleks iga hinna eest vältida.*** [ME 4]
- (5) ***Käesolev esimene programm peaks edendama konkurentsi, tagama Euroopas võrdsed konkurentsitingimused ja looma aluse tõelisele ühtsele digitaalsele turule. Et kindlustada käesoleva raadiospektri programmi ja ühtse turu täielikku potentsiaali ja kasu tarbijatele, tuleks programmi täiendada uute ettepanekutega, mis võimaldavad arendada online-majandust, näiteks andmekaitse ja Euroopa lubade süsteemi osas online-sisu jaoks.*** [ME 5]

- (6) Käesolev esimene programm peaks eriti toetama Euroopa 2020. aasta strateegiat aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu kohta, võttes arvesse traadita teenuste tohutuid võimalusi teabepõhise majanduse edendamiseks, info- ja sidetehnikal põhinevate sektorite arendamiseks ja toetamiseks ning digitaalse lõhe ületamiseks. ***Plahvatuslik areng eeskätt audiovisuaalmeedia teenuste ja online-sisu valdkonnas suurendab nõudlust kiiruse ja katvuse järele.*** See on ka üks põhimeetmeid Euroopa digitaalarengu tegevuskavas¹, mis on suunatud kiire lairibaühendusega Interneti kasutuselevõtule tuleviku võrgu- ja teadmispõhises majanduses, koos ambitsioonika eesmärgiga võimaldada ■ kõigile ■ juurdepääs lairibaühendusele. ***Majanduskasvu ja ülemaailmse konkurentsivõime edendamiseks on tähtis suurima võimaliku kiiruse ja läbilaskevõimega lairibaühenduste tagamine, kindlustades 2020. aastaks kõigile vähemalt 30 Mbit/s ühenduse ja vähemalt pooltele Euroopa majapidamistele lairibaühenduse kiirusega vähemalt 100 Mbit/s,*** ning see on ka vajalik digitaalse ühtse turu püsivate majanduslike ja sotsiaalsete eeliste saavutamiseks. See peaks toetama ja edendama ka liidu muid valdkondlikke tegevussuundi nagu jätkusuutliku keskkonna ning majandusliku ja sotsiaalse kaasamise tagamine kõigile liidu kodanikele. Arvestades traadita rakenduste tähtsust innovatsiooni jaoks, on programm ka üheks põhialgatuseks liidu innovatsioonipoliitika toetamisel. [ME 6]
- (7) ***Esimene programm peab looma alused arengule, mille abil liit suudab lairibaühenduste kiiruses, liikuvuses, katvuses ja läbilaskevõimes asuda juhtivale positsioonile. Selline juhtroll on hädavajalik konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu loomiseks, mis oleks võti siseturu avamiseks kõikidele liidu kodanikele.*** [ME 7]

---

¹ KOM(2010)0245.

- (8) Esimene programm peaks **kehtestama** liikmesriikide ja liidu institutsioonide **■** põhimõtted ja eesmärgid kuni aastani 2015 ja sätestama konkreetsed rakendamisalgatused. Kuna spektri haldamine kuulub suuremas osas veel liikmesriikide pädevusse, tuleks seda teha vastavalt kehtivale liidu õigusele ja võtta arvesse liidu poliitikasuundade teostamiseks vajalikke meetmeid. [ME 8]
- (9) Programmis tuleks arvesse võtta ka otsust nr 676/2002/EÜ ning Euroopa postside- ja telekommunikatsiooniadministratsioonide konverentsi (CEPT) tehnilisi teadmisi, et liidu spektrikasutusega seotud poliitikameetmeid, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on heaks kiitnud, saaks rakendada tehniliste rakendusmeetmetega, pidades silmas, et selliseid meetmeid võib kasutada alati, kui see on vajalik juba kehtiva liidu poliitika rakendamiseks.
- (10) Spektri **kui avaliku hüve** optimaalse **ja tulemusliku** kasutuse tagamine võib nõuda **komisjonilt ja liikmesriikidelt lisaks traditsioonilistele lahendustele, nt enampakkumistele, niisuguste uuenduslike loaandmislahenduste sisseseadmist** nagu spektri kollektiivne kasutamine, üldlubade andmine või infrastruktuuri jagatud kasutamine. Selliste põhimõtete rakendamist liidus võib hõlbustada **hea tava määratlemise ja teabevahetuse soodustamise, samuti** teatavate ühiste või lähedaste spektrikasutuse tingimuste kindlaksmääramisega. Erilist huvi pakub üldlubade andmine, mis on kõige **sobivam ja** väiksemat koormust põhjustav lubade andmise süsteem, kus häired ei takista muude teenuste arengut, **ning see on ka direktiivi 2002/20/EÜ artikli 5 kohaselt kõige sobivam.** [ME 9]

- (11) Spektriõigustega kauplemine koos paindlike kasutustingimustega peaks oluliselt soodustama majanduskasvu. Seepärast tuleks sagedusribad, kus paindlik kasutamine on liidu õigusega juba sisse viidud, vastavalt direktiivile 2002/21/EÜ kohe kaubeldavaks muuta. Lisaks võiksid selliste kaubeldavate õiguste vormingu ja sisu üldised põhimõtted ning ühismeetmed takistada spektri koondumist, mis võiks tekitada turgu valitseva seisundi ja põhjustada omandatud spektri kasutamisel lubamatuid takistusi, ning hõlbustada kõigi liikmesriikide poolt selliste abinõude kasutuselevõttu ja kergendada selliste õiguste omandamist kõikjal liidu piirides. ***Eesmärgiga saavutada Euroopa digitaalarengu tegevuskava eesmärke, tuleks lisaks osa spektriõiguste enampakkumise tuludest (nn digitaalne dividend) kasutada lairibaühenduse leviku kiirendamiseks.*** [ME 11]

- (12) Nagu on rõhutatud Euroopa digitaalarengu tegevuskavas, on traadita lairibaside oluline vahend, mis aitab edendada konkurentsi, ***võrdseid tingimusi kogu Euroopas***, parandada tarbija jaoks kättesaadavat valikut ja juurdepääsu maapiirkondades ja muudel aladel, kus kaabliga lairibaühendust on raske korraldada või ei ole see majanduslikult teostatav. Spektrihaldus võib samas mõjutada konkurentsi, muutes turul tegutsejate rolle ja mõjuvõimu, nt juhul, kui olemasolevad kasutajad saavad põhjendamatuid konkurentsieeliseid. Piiratud juurdepääs spektrile, eriti sobiva spektri vähesuse korral, võib takistada uute teenuste või rakenduste ilmumist, innovatsiooni ja konkurentsi. Uute kasutusõiguste omandamine, kaasa arvatud spektriga kauplemise või muude kasutajatevaheliste tehingute kaudu, ja uute paindlike spektrikasutuskriteeriumide kasutuselevõtt võib mõjutada olemasolevat konkurentsiolukorda. Vastavalt direktiivi 2002/20/EÜ artikli 5 lõike 6 ja ***nõukogu 25. juuni 1987. aasta*** direktiivi 87/372/EMÜ (***sagedusalade kohta, mis reserveeritakse üleeuroopalise üldkasutatava digitaalse maismaa liikuva kärkside kooskõlastatud kasutuselevõtmiseks ühenduses***)¹ (GSMi direktiiv) artikli 1 lõike 2 aluseks olevatele põhimõtetele peaksid liikmesriigid seepärast ***analüüsima enne uut spektri jaotamist põhjalikult konkurentsimõjusid, samuti*** kasutama sobivaid eel- ja järelmeetmeid (nagu olemasolevate õiguste muutmine, teatavatel juhtudel spektriõiguste omandamise keelamine, tingimuste kehtestamine liigsete spektrivarude soetamise vastu ja spektri tõhusa kasutamise kohta, nagu on osutatud direktiivi 2002/21/EÜ artikli 9 lõikes 7, et piirata igal operaatoril kasutada olevat spektri hulka või vältida ülemäärast spektri koondumist), et vältida konkurentsi moonutamist. ***Liikmesriigid võivad samuti võtta meetmeid spektri ühtlasema jaotuse saavutamiseks ettevõtjate vahel, reserveerides spektrit teatud sagedusribale või sarnaste parameetritega sagedusribade kogumile sisenevate uute tulijate jaoks.*** [ME 12]

---

¹ EÜTL 196, 17.7.1987, lk 85.

- (13) Optimaalne ja tõhus spektrikasutus eeldab pidevat arengu jälgimist ja ajakohast selget teavet spektri kasutamise kohta kogu liidus. Samas kui komisjoni 16. mai 2007. aasta otsusega 2007/344/EÜ (teabe kättesaadavuse ühtlustamise kohta seoses raadiospektri kasutamisega ühenduses)¹ nõutakse liikmesriikidelt kasutamisoigusi käsitleva teabe avaldamist, on vaja liidus spektri ja raadioseadmete kasutamistõhususe suurendamiseks, eelkõige vahemikus 300 MHz kuni **6 GHz, kuid ka vahemikus 6 GHz kuni 70 GHz, sest need sagedused muutuvad tehnoloogia kiire arengu käigus järjest tähtsamaks**, teha praeguse spektrikasutuse **ja sellise kasutuse tõhususe** üksikasjalik inventuur, kasutades **üldist** läbivaatamis- ja hindamismeetodit. **Inventuur peaks olema piisavalt üksikasjalik, et leida nii era- kui ka avalikus sektoris ebatõhusat tehnoloogiat ja kasutusviise, samuti kasutamata spektrieraldisi ja jagatud kasutuse võimalusi, ning hinnata tarbijate ja ettevõtete tulevase vajadusi. Lisaks sellele peaksid liikmesriigid, võttes arvesse, et traadita rakenduste arv pidevalt kasvab, edendama spektri tõhusat kasutamist kasutajarakenduste jaoks.** [ME 13]
- (14) **Nn kognitiivseid tehnoloogiaid, mis on küll alles väljatöötamisel, võiks juba täiendavalt uurida ja rakendada spektri kasutamist käsitleva geolokaliseeritud teabe kaudu, mis võiks olla inventuuris kaardistatud.** [ME 89]
- (15) Direktiivis 1999/5/EÜ käsitletud ühtlustatud standardid on olulised spektri tõhusaks kasutamiseks ning neis tuleks arvesse võtta õiguslikult määratletud jagatud kasutuse tingimusi. Euroopa standardid raadioseadmetest erinevate elektriliste ja elektrooniliste seadmete ja võrkude kohta peaksid samuti ära hoidma spektrikasutuse häireid. Traadita seadmete ja rakenduste suurenev hulk ja tihedus koos nende mitmekesise spektrikasutusega paneb proovile praegused häirevältimismeetodid. Need tuleks üle vaadata ja ümber hinnata, arvestades vastuvõtjate omadusi ja leidlikumaid häirevältimismehhanisme, **selleks et hoida ära kahjulikke häireid või segamist praeguses ja tulevases spektrikasutuses. Lisaks peaks liikmesriikidel olema lubatud vajaduse korral kehtestada siseriikliku õiguse kohaselt häireprobleemide lahendamise otseste kulude ja üleminekukuludega seotud kompensatsioonimeetmeid.** [ME 14]

---

¹ ELT L 129, 17.5.2007, lk 67.

- (16) Vastavalt komisjoni suurprojekti „Euroopa digitaalarengu tegevuskava” eesmärkidele **aitavad** traadita lairibaside **teenused** oluliselt kaasa majanduse taastumisele ja kasvule, kui tehakse kättesaadavaks piisavalt spektrit, antakse kiiresti kasutusõigusi ja lubatakse kauplemist, et kohaneda turu arenguga. Digitaalarengu tegevuskavaga nõutakse kõigi liidu kodanike jaoks 2020. aastaks juurdepääsu lairibaühendusele kiirusega vähemalt 30 Mbit/s. Seepärast tuleks juba **ühtlustatud** spektriribade kohta anda 2012. aastaks maapealse side load, et kindlustada kõigile hõlbus juurdepääs traadita lairibasidele, eelkõige komisjoni otsustega 2008/477/EÜ¹, 2008/411/EÜ² ja 2009/766/EÜ³ määratud spektri sagedusribades. Täienduseks maapealsetele lairibateenustele ja katvuse tagamiseks liidu äärepoolseimates piirkondades võib kiireks ja teostatavaks lahenduseks olla sobiva hinnaga juurdepääs satelliit-lairibasidele. [ME 15]
- (17) *Vastavalt mitmetele lähedastele uuringutele kasvab mobiilse andmeside maht kiiresti ja kahekordistub praegu iga aastaga. Praeguse tempo juures, mis järgnevatel aastatel ilmselt jätkub, suureneb andmeside maht aastatel 2009–2014 peaaegu neljakümnekordseks. Sellise eksponentsiaalse kasvu haldamiseks peavad reguleerivad asutused ja turuosalisel võtma mitmeid meetmeid, sh lisaks traadita lairibaühendustele ühtlustatud spektri eraldamine, spektri tõhusam kasutamine ja andmemahitude suunamine traadita võrkudesse paljuviisilise kasutusega seadmete abil.* [ME 16]
- (18) *Kasutusele tuleks võtta paindlikum spektri kasutuse kord, et edendada innovatsiooni ja kiireid lairibaühendusi, mis võimaldavad ettevõtetel vähendada kulusid ja suurendada konkurentsivõimet, samuti töötada välja uusi interaktiivseid online-teenuseid, näiteks hariduse, tervishoiu ning üldhuviteenuste valdkonnas.* [ME 17]

---

¹ Komisjoni 13. juuni 2008. aasta otsus 2008/477/EÜ sagedusala 2 500–2 690 MHz ühtlustamise kohta maapealsete süsteemide jaoks, millega on võimalik ühenduses pakkuda elektroonilisi sideteenuseid (ELT L 163, 24.6.2008, lk 37).

² Komisjoni 21. mai 2008. aasta otsus 2008/411/EÜ sagedusala 3 400–3 800 MHz ühtlustamise kohta maapealsete süsteemide jaoks, millega on võimalik ühenduses pakkuda elektroonilisi sideteenuseid (ELT L 144, 4.6.2008, lk 77).

³ Komisjoni 16. oktoobri 2009. aasta otsus 2009/766/EÜ sagedusalade 900 MHz ja 1 800 MHz ühtlustamise kohta ühenduses üleeuroopalisi elektroonilisi sideteenuseid pakkuda võimaldavate maapealsete süsteemide jaoks (ELT L 274, 20.10.2009, lk 32).

- (19) *Euroopa turg, kus peaaegu 500 miljonit inimest on kiirete lairibaühendustega ühendatud, toimiks siseturu arendamise võtmena, luues kogu maailmas unikaalse kasutajate kriitilise massi, avades kõik piirkonnad uutele võimalustele ja luues igale kasutajale rohkem väärtust ning andes liidule võimaluse kujuneda maailma juhtivaks teadmispõhiseks majanduseks. Lairibaühenduste kiire kasutuselevõtmine on eluliselt tähtis liidu tootlikkuse arendamiseks ning uute ja väikeste ettevõtete tekkeks, millest võiksid saada liidrid erinevates sektorites, näiteks tervishoius, tootmises ja teenuste pakkumisel. [ME 18]*
- (20) *Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) hinnangu kohaselt vajab äriiline mobiilside sektor kolmanda põlvkonna (IMT-2000) mobiilside ja mobiilside kõrgeltarenenud süsteemide (st 3G ja 4G mobiilside) arendamiseks 2020. aastaks ribalaiusi 1 280 ja 1 720 MHz vahel kõigis Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu piirkondades, sh Euroopas. Ilma lisa-, soovitavalt ülemaailmselt ühtlustatud spektri vabastamiseta hakkab mobiilsidevõrkude läbilaskevõime piirama majanduskasvu ja uute teenuste arengut. [ME 19]*

- (21) *Lisaks 880-915 MHz ja 925-960 MHz sagedusribade (“900 MHz sagedusriba”) õigeaegsele ja konkurentsi soodustavale vabastamisele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/114/EÜ¹ kohaselt, saab 790-862 MHz sagedusriba (“800 MHz sagedusriba”) kasutada optimaalselt suurte alade katmiseks traadita lairibateenustega. Toetudes tehniliste tingimuste ühtlustamisele komisjoni 6. mai 2010. aasta otsusega 2010/267/EL (ühtlustatud tehniliste tingimuste kohta sagedusala 790–862 MHz kasutamiseks selliste maapealsete süsteemide puhul, millega on võimalik Euroopa Liidus pakkuda elektroonilisi sideteenuseid)² ja komisjoni 28. oktoobri 2009. aasta soovitusel 2009/848/EÜ (millega lihtsustatakse digitaalse dividendi vabakslaskmist Euroopa Liidus)³, millega kutsuti üles analoogringhäälingut välja lülitama 1. jaanuariks 2012, ning võttes arvesse riiklike õigusnormide kiiret arengut, tuleks see sagedusriba teha liidus aastaks 2013 elektroonilise side jaoks põhimõtteliselt kättesaadavaks. **Kõnealuse sagedusribaga seoses on vaja kiiret rakendamist, et vältida tehnilisi häireid, eelkõige liikmesriikide vahelistel piirialadel.** Arvestades 800 MHz sagedusriba sobivust suurte alade katmiseks ülekandevõrguga, tuleks õigustele lisada katvuse kohustused, mille täitmine saavutatakse tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtete järgimisega. Selleks, et rahuldada kasvavat nõudlust mobiilse andmeside järele, tuleks traadita lairibateenuste jaoks vabastada veel spektrit 1 452–1 492 MHz sagedusribas (“1,5 GHz sagedusriba”) ja 2 300–2 400 MHz sagedusribas (“2,3 GHz sagedusriba”), mis peaks tagama võrdsed konkrentsitingimused erinevate tehnoloogiliste lahenduste jaoks ja soodustama üleeuroopaliste operaatorite teket liidus. Mobiilse teenuse tarbeks lisaks sellele veel spektri eraldamist, näiteks 694–790 MHz sagedusribas (“700 MHz sagedusriba”), tuleks kaaluda sõltuvalt sellest, millised on edaspidi traadita lairibateenuste ja maapealselt edastatava TV läbilaskevõime nõuded.*
- [ME 20]

---

¹ ELT L 274, 20.10.2009, lk 25.

² ELT L 117, 11.5.2010, lk 95.

³ ELT L 308, 24.11.2009, lk 24.

- (22) *Mobiilse lairibasidega seotud suuremad võimalused on eriti tähtsad kultuurivaldkonnale uute jaotuskanalite loomiseks, sillutades seeläbi teed sektori edukaks arenguks tulevikus. Tähtis on, et maapealse TV-teenuste pakkujad ja muud turuosalised saaksid olemasolevad teenused säilitada pärast seda, kui traadita teenuste jaoks lisaspektrit vabastatakse. Lisaspektri vabastamisega seotud üleminekukulud võib katta litsentsitasudest, võimaldades ringhäälinguorganisatsioonidel säilitada samad võimalused, mis praegu on muudel sagedusaladel. [ME 21]*
- (23) *Traadita juurdepääsusüsteemid, sh raadio-kohtvõrgud, kasvavad 2,4 GHz ja 5 GHz sagedustel ilma loata neile praegu eraldatud mahtudest välja. Järgmise põlvkonna traadita tehnoloogiate vajaduste rahuldamiseks on vaja laiemaid kanaleid, mis võimaldavad kiiruseid, mis ületavad 1 Gbit/s. Lisaks tuleks seoses spektri praeguse kasutamise ja kujunemisjärgus vajaduste inventuuriga ning sõltuvalt spektri kasutamisest muudel eesmärkidel hinnata seda, kas on võimalik laiendada litsentseerimata spektri eraldamist traadita juurdepääsusüsteemidele, sealhulgas raadio-kohtvõrkudele, nagu on sätestatud komisjoni otsuses 2005/513/EÜ¹. [ME-d 22 ja 25]*
- (24) *Kuigi ringhääling jääb jätkuvalt oluliseks sisu jaotuskanaliks, kuna see on endiselt kõige ökonoomsem massidele teabe edastamise kanal, pakuvad lairibaside (püsi- ja mobiilne ühendus) ja muud uued teenused kultuurivaldkonnale uusi võimalusi mitmekesistada oma jaotuskanaleid, pakkuda tellitavaid teenuseid ja kasutada ära andmeside olulise suurenemise majanduslikke võimalusi. [ME 23]*
- (25) *Sarnaselt nn GSMi standardile, mis tänu varajasele ja otsustavale üleeuroopalisele ühtlustamisele võeti kogu maailmas edukalt kasutusele, peaks liidu eesmärk olema määrata kindlaks ülemaailmne tegevuskava spektri tulevaseks ümberjaotamiseks, eriti kõige tõhusamate sagedusalade osas. Ülemaailmse ühtlustamise ja kolmandate naaberriikidega kooskõlastamise seisukohalt on eriti tähtsad 2016. aasta ülemaailmsel raadiosidekonverentsil (WRC) saavutatavad kokkulepped. [ME 24]*

---

¹ *Komisjoni 11. juuli 2005. aasta otsus 2005/513/EÜ raadiospektri ühtlustatud kasutamise kohta sagedusalas 5 GHz traadita juurdepääsusüsteemide, sealhulgas raadio-kohtvõrkude (WAS/RLAN) rakendamiseks (ELT L 187, 19.7.2005, lk 22).*

- (26) Kuna ühine lähenemisviis ja mastaabisääst on liidus lairibaside arendamise ning konkurentsimoontuste ja turu liikmesriigiti killustumise vältimise võti, tuleks liikmesriikide ühistegevuses ja koos komisjoniga määrata teatavad lubade andmise ja protseduurilised tingimused. *Asjaomaste tingimustega tuleks eelkõige tagada uute sisenejate juurdepääs madalamatele sagedusribadele enampakkumiste või muude konkurentsimenetluste kaudu.* Tingimused võiksid sisaldada *ka* katvuse kohustusi, spektriploki suurust, õiguste andmise ajastust, juurdepääsu virtuaalse mobiilsidevõrgu operaatoritele (MVNO) ja kasutamissoiguste kestust. Kuna spektriga kauplemine on spektri tõhusa kasutamise kasvu, *uute üleeuroopaliste teenuste tekke soodustamise* ning traadita seadmete ja teenuste siseturu arengu jaoks tähtis, tuleks neid tingimusi kohaldada spektri sagedusribadele, mis on eraldatud traadita sideks ning mille kasutamissoigusi võib loovutada või rendile anda. [ME 26]

- (27) Muudele sektoritele nagu transport (ohutus, teabe- ja juhtimissüsteemid), uurimis- ja arendustegevus, **kultuur, e-tervis, e-kaasamine ning** avalik julgeolek ja katastroofiabi (**viimati nimetatu tulenevalt selle ulatuslikumast videoülekanne ja andmeedastuse kasutamisest kiire ja tõhusama teenuse eesmärgil**) võib vaja minna rohkem spektrit. Innovatsioonile peaks kaasa aitama spektripoliitika ning teadus- ja arendustegevuse vahelise sünergia **ja nendevaheliste otsuste seoste** optimeerimine ning eri spektrikasutajate raadiotehnilise ühilduvuse uuringud. Spektri reguleerimise tehnilistes aspektides **peaksid** kaasa aitama **asjaomased teadusasutused**, eelkõige võimaluste loomisega liidu õigusaktide puhul asjakohaste häiremodelite katsetamiseks. Pealegi tuleb teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi¹ uurimistulemuste alusel uurida suure majandusliku või investeerimispotentsiaaliga, eriti väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd) huvitavate projektide, näiteks kognitiivse raadio või e-tervise spektrivajadusi. Vajalik kaitse kahjulike häirete eest tuleks tagada ka teadus- ja arendustegevuse ning teadusliku tegevuse toetamiseks. [ME 27]
- (28) Euroopa 2020. aasta strateegiaga on määratud keskkonnanäesmärgid jätkusuutliku, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majanduse saavutamiseks, näiteks ressursikasutuse 20% parandamisega. Nagu on rõhutatud Euroopa digitaalarengu tegevuskavas, on tähtis osa info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektoril. Kavandatud meetmed hõlmavad arukate energiahaldussüsteemide (arukad võrgud ja arukas mõõtmine) üleeuroopalist kasutuselevõttu, sidevõimekuse kasutamist energiatarbimise vähendamiseks ning arukate transpordisüsteemide ja aruka liiklusjuhtimise arendamist transpordisektori süsinikdioksiidiheite vähendamiseks. Spektritehnoloogia tõhus kasutamine võiks aidata ka vähendada energia tarbimist raadioseadmetes ja piirata keskkonnamõju maa- ja äärepoolseimates piirkondades.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006, lk 1).

- (29) Rahvatervise kaitse elektromagnetväljade eest on oluline kodanike heaolu tagamiseks ja liidus spektrilubade andmise ühise lähenemisviisi väljatöötamiseks. Kuigi rahvatervise kaitset elektromagnetväljade eest on juba käsitletud nõukogu 12. juuli 1999. aasta soovitus 1999/519/EÜ (milles käsitletakse üldsuse elektromagnetväljadega (0 Hz-300 GHz) kokkupuute piiramist)¹, on ülioluline **saada rohkem teavet elusorganismide elektromagnetväljadele reageerimise kohta ja** tagada pidev järelevalve selle üle, kuidas spektri kasutamise ioniseeriv ja mitteioniseeriv toime mõjutab inimeste tervist, sealhulgas tuleb vaadelda ka kumulatiivset toimet, mida tegelikult elus põhjustab mitmesuguste spektrisageduste üha laienev kasutamine üha suurema hulga eri seadmete poolt. **Püüdes saavutada elanikkonna nõuetekohase ohutuse, peaksid liikmesriigid tagama, et kaitsemeetmed oleksid tehnoloogia- ja teenuseneutraalsed.** [ME 28]
- (30) Olulised avaliku huvi eesmärgid nagu inimeste ohutus nõuavad kooskõlastatud tehnilisi lahendusi liikmesriikide ohutus- ja avariialaseks koostööks. **Üleeuroopalises koordineeritud raadiospektri plokis tuleks teha** kättesaadavaks piisavalt spektrit turvateenuste ja -seadmete ning uudsete üleeuroopaliste või koostalitlusvõimeliste turva- ja avariilahenduste arenguks ja vabaks levikuks. Uuringud on juba näidanud, et järgmise 5–10 aasta jooksul hakkab üleeuroopalise avaliku julgeoleku ja katastroofiabi lairiba-mobiilteenusteks jaoks vaja minema rohkem ühtlustatud spektrit sagedustel alla 1 GHz. **Igasugune spektri täiendav ühtlustatud eraldamine alla 1 GHz spektririba avaliku julgeoleku ja katastroofiabi eesmärgil peaks hõlmama ka seda, et vaadatakse läbi avaliku julgeoleku ja katastroofiabi jaoks mõeldud muu spektri vabastamise või jagamise võimalused.** [ME 29]

---

¹ EÜT L 199, 30.7.1999, lk 59.

- (31) Spektri reguleerimisel on leviomaduste, raadiopõhistest teenustest sõltuvate turgude rahvusvahelise olemuse ja kahjulike riikidevaheliste häirete vältimise vajadusega seoses tugev piiriülene ja rahvusvaheline mõõde. Lisaks tähendavad viited rahvusvahelistele kokkulepetele direktiivides 2002/21/EÜ ja 2002/20/EÜ (muudetud direktiiviga 2009/140/EÜ), et liikmesriigid ei võta rahvusvahelisi kohustusi, mis takistavad või piiravad nende liiduga seotud kohustuste täitmist. Liikmesriigid peaksid pretsedendiõiguse kohaselt toetama kõiki vajalikke jõupingutusi, et võimaldada spektriküsimusi kooskõlastavates rahvusvahelistes organites asjakohast liidu esindatust küsimustes, mis kuuluvad liidu pädevusse. Üldiselt peaks liit seal, kus käsitletakse liidu poliitika või pädevusega seotud küsimusi, poliitiliselt juhtima läbirääkimiste ettevalmistamist ja *tagama, et liit esitaks ühtseid seisukohti* mitmepoolsetes *läbirääkimistes spektri kasutamises ülemaailmse koostoime ja mastaabisäästu loomiseks*, sealhulgas Rahvusvahelises Telekommunikatsiooni Liidus toimuvates läbirääkimistes vastavalt vastutusele, mida liit kannab liidu õiguse kohaselt spektriküsimustes. [ME 30]
- (32) Lähtudes praegusest praktikast ja tuginedes põhimõtetele, mis on määratud nõukogu 3. veebruari 1992. aasta järeldustes 1992. aasta ülemaailmsel raadiosideadministratsioonide konverentsil järgitavate protseduuride kohta, ja olukorras, kus ülemaailmsel raadioside konverentsidel ja muudel mitmepoolsetel läbirääkimistel käsitletakse olulise liidu mõõtmega põhimõtteid ja poliitikaküsimusi, peaks liit, lisaks pikaajalisele eesmärgile saada WRC liikmeks kõrvuti liikmesriikidega, olema võimeline kehtestama uusi protseduure oma huvide kaitseks mitmepoolsetel läbirääkimistel; sel eesmärgil võib komisjon, võttes arvesse raadiospektripoliitika töörühma arvamust, esitada ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule üldisi poliitilisi eesmäärke, nagu on sätestatud direktiivis 2002/21/EÜ.

- (33) ***Selleks et vältida kasvavat survet satelliitnavigatsioonile ja satelliitsidele reserveeritud sagedusribale, tuleb see ribalaius tagada spektri kasutamise uues kavas.*** 2012. aasta ülemaailmsel raadioside konverentsil käsitletakse selliseid liidu jaoks olulisi konkreetseid teemasid nagu digitaalne dividend, teadusalased ja meteoroloogiateenused, jätkusuutlik areng ja kliimamuutus, satelliitside ja spektri kasutamine projekti Galileo jaoks (kehtestatud nõukogu 21. mai 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 876/2002 (millega luuakse ühissetevõtte Galileo)¹ ja nõukogu 12. juuli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 1321/2004 (Euroopa satelliit-raadionavigatsiooniprogrammide juhtimisstruktuuride loomise kohta)², samuti Maa seire Euroopa programm (GMES)³ maapinna kaugseire andmete paremaks kasutamiseks. [ME 31]
- (34) ***Liikmesriigid peaksid jätkama kahepoolseid läbirääkimisi kolmandate naaberriikidega, kaasa arvatud kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikidega, et täita liidu ees sageduste kooskõlastamisega seotud kohustusi ja püüda saavutada kokkuleppeid, mis loovad muude liikmesriikide jaoks positiivse pretsedendi. Liikmesriikide kahepoolsetel ja mitmepoolsetel läbirääkimistel kolmandate riikidega, eriti naaberriikidega, sh kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikidega, peaks liit abistama liikmesriike tehnilise ja poliitilise toetuse kaudu.*** See peaks aitama ka vältida kahjulikke häireid ja tõhustada spektrikasutust ning saavutada spektrikasutuse ühtlustamist isegi väljaspool liidu piire. Eriti oluline on avaldada survet, et sagedusribad 800 MHz ja 3,4–3,8 GHz suunataks lairiba-mobiiltehnoloogias kasutamiseks ja et ühtlustataks lennuliikluse juhtimise moderniseerimiseks vajalik spektrikasutus. [ME 32]

---

¹ EÜT L 138, 28.5.2002, lk 1.

² ELT L 246, 20.7.2004, lk 1.

³ ELT L 276, 20.10.2010, lk 1.

- (35) Käesoleva programmi eesmärkide saavutamiseks on oluline välja arendada sobiv institutsiooniline raamistik spektrihalduse koostööstamiseks ja reguleerimiseks liidu tasemel, võttes täies ulatuses arvesse siseriiklike asutuste pädevust ja eriteadmisi. Selline raamistik võib kaasa aidata ka spektrikasutuse liikmesriikidevahelise koostööstamisele siseturu kontekstis. Oluline on ka koostöö ja koostööstamine standardiasutuste, teadusasutuste ning Euroopa postside- ja telekommunikatsiooniadministratsioonide konverentsi vahel.
- (36) Komisjon peaks ***kord aastas*** esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva otsuse täitmise tulemustest ning tulevikus kavandatavatest tegevustest. [ME 33]
- (37) Käesoleva ettepaneku koostamisel võttis komisjon võimalikult suures ulatuses arvesse raadiospektripoliitika töörühma arvamust.
- (38) ***Käesoleva otsusega ei piirata turuosaliste kaitset, mida kohaldatakse direktiivi 2009/140/EÜ alusel,*** [ME 34]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1
Eesmärk *ja reguleerimisala*

1. Käesoleva otsusega luuakse raadiospektripoliitika *mitmeaastane* programm spektrikasutuse strateegiliseks planeerimiseks ja ühtlustamiseks, et tagada siseturu toimimine.
2. *Käesolev otsus hõlmab siseturgu kõikides spektri kasutusega seotud liidu poliitikavaldkondades, näiteks elektroonilise side, teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni-, transpordi-, energia- ja audiovisuaalpoliitika valdkondades.*
3. *Käesolev otsus on kooskõlas liidu kehtiva õigusega, eelkõige direktiividega 2002/19/EÜ, 2002/20/EÜ, 2002/21/EÜ ja 1999/5/EÜ ning otsusega nr 676/2002/EÜ, samuti riiklikul tasandil võetud meetmetega, mis on kooskõlas liidu õiguse ning asjaomaste rahvusvaheliste kokkulepetega, võttes arvesse Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu raadioside eeskirju.*
4. *Käesolev otsus ei piira riiklikul tasandil liidu õigusega täielikus kooskõlas üldist huvi pakkuvate eesmärkide täitmiseks võetud meetmeid, eelkõige neid, mis on seotud sisu reguleerimise ja audiovisuaalpoliitikaga. [ME 35]*

Artikkel 2

Üldised regulatiivsed põhimõtted

- I.** Liikmesriigid teevad üksteise ja komisjoniga koostööd läbipaistval viisil, et tagada kogu liidus järgmiste üldiste regulatiivsete põhimõtete järjekindel rakendamine:
- a) soodustada spektri tõhusat kasutamist, et see kõige paremini rahuldaks kasvavat nõudlust sageduste kasutamise järele, ***kajastades spektri olulist ühiskondlikku, kultuurilist ja majanduslikku väärtust***;
  - I**
  - b) kohaldada ***kõige asjakohasemat, mittediskrimineerivat ja*** võimalikult vähe koormavat lubade andmise süsteemi sellisel viisil, et saavutada võimalikult suur spektrikasutuse paindlikkus ja tõhusus;
  - c) tagada siseturu ***ja digitaalteenuste areng*** tõhusa konkurentsi ***ja kogu Euroopas võrdsete konkurentsitingimuste kindlustamise ning tulevaste üleeuroopaliste teenuste tekke soodustamisega***;
  - d) ***edendada innovatsiooni***;
  - e) ***võtta spektri kasutamise tehniliste tingimuste määratlemisel täielikult arvesse asjaomast liidu õigust, mis käsitleb elektromagnetkiirguse mõju inimeste tervisele***;
  - f) ***edendada spektri kasutamisel tehnoloogia- ja teenuseneutraalsust.*** [ME 36]

2. *Elektroonilisele sidele kohaldatakse vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ artiklitele 8a, 9 ja 9b ning otsusele nr 676/2002/EÜ järgmisi konkreetseid põhimõtteid:*
- a) *kohaldada spektri kasutamisel elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste jaoks tehnoloogia- ja teenuseneutraalsust ning raadiosageduste individuaalsete kasutamisoiguste ülekandmist või rentimist;*
  - b) *edendada raadiosageduste kasutamise ühtlustamist kogu liidus viisil, mis vastab vajadusele tagada nende sageduste tulemuslik ja tõhus kasutamine;*
  - c) *soodustada mobiilse andmeside ja lairibateenuste ulatuslikumat kasutamist, eelkõige paindlikkuse edendamisega, ja toetada innovatsiooni, võttes arvesse vajadust vältida kahjulikke häireid ja tagada teenuse tehniline kvaliteet;*
  - d) *säilitada ja arendada tõhusat konkurentsi, takistades eel- või järelmeetmetega raadiosageduste ülemäärast koondumist, mis kahjustab oluliselt konkurentsi. [ME 37]*

Artikkel 3
Poliitika eesmärgid

Käesoleva esimese programmi prioriteetidele keskendumiseks teevad liikmesriigid ja komisjon koostööd, et toetada ja rakendada järgmisi poliitika eesmäärke:

- a) *eraldada mobiilsele andmesidele piisav ja sobiv spekter, mis moodustaks 2015. aastaks vähemalt 1 200 MHz, kui raadiospektripoliitika programmis ei ole ette nähtud teisiti, eesmärgiga toetada liidu poliitika eesmäärke ja kõige paremini rahuldada kasvavat nõudlust mobiilse andmeside järele, võimaldades niimoodi äri- ja avalike teenuste arendamist, võttes samal ajal arvesse olulisi üldisest huvist lähtuvaid eesmäärke, nagu kultuuriline mitmekesisus ja meediapluralism; [ME 38]*
- b) *ületada digitaalne lõhe ja saavutada Euroopa digitaalarengu tegevuskava eesmärgid, tagades, et 2020. aastaks on kõigil liidu kodanikel juurdepääs lairibaühendusele kiirusega vähemalt 30 Mbit/s ja võimaldades liidus saavutada suurima võimaliku kiiruse ja läbilaskevõimega lairibaühendused; [ME 39]*
- c) *võimaldada liidul saavutada juhtroll traadita elektroonilise side lairibateenuste alal, vabastades kõige kulutõhusamates sagedusribades piisavalt täiendavat spektrit, et muuta need teenused laialdaselt kättesaadavaks; [ME 40]*
- d) *tagada lairiba mobiilside suurema läbilaskevõime kaudu nii ärisektori kui ka avalike teenuste arenguvõimalused; [ME 41]*

- e) muuta spektri kasutamine võimalikult paindlikuks, et edendada innovatsiooni ja investeerimist, rakendades **kogu liidus järjekindlalt** tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtteid, **et tagada kogu Euroopas võrdsed tingimused tehnoloogilistele lahendustele, mida võidakse kasutusele võtta, ning tagades õigusliku reguleerimise piisava prognoositavuse**, vabastades **ühtlustatud** spektri uute **kõrgeltarenenud tehnoloogiate** jaoks ja võimaldades spektriõigustega kauplemist, **luues sellega võimalused tulevaste üleeuroopaliste teenuste arendamiseks**; [ME 42]
- f) tõhustada spektri kasutamist, kasutades üldlubade soodsaid omadusi ja laiendades seda tüüpi lubade kasutamist;
- g) **ergutada passiivse infrastruktuuri ühiskasutust, kui see vastab proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetele kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ artikliga 12**; [ME 43]
- h) säilitada ja arendada tõhusat konkurentsi, eelkõige elektrooniliste sideteenuste alal, takistades eel- või järelmeetmetega raadiosageduste ülemäärast koondumist teatavate ettevõtjate kätte, mis võib oluliselt kahjustada konkurentsi, **tehes seda spektriõiguste tühistamise või muude meetmete kaudu või eraldades sagedusi nii, et sellega korrigeeritakse turumoonutusi**; [ME 44]
- i) vähendada siseturu killustumist **ja kasutada täiel määral ära siseturu potentsiaali, et luua kogu Euroopas võrdsed tingimused, et soodustada majanduskasvu ning mitmekülsus- ja mastaabisüüsti liidu tasandil**, tõhustades sobival viisil spektri kasutuseks ja kättesaadavuseks vajalike tehniliste tingimuste kooskõlastamist ja ühtlustamist ■ ; [ME 45]

- j) vältida kahjulikke häireid või segamist raadiotehniliste ja muude seadmete poolt, soodustades selliste standardite väljatöötamist, mis võimaldavad paindlikku ja tõhusat spektrikasutust, ja suurendades vastuvõtjate häirekindlust, pöörates erilist tähelepanu raadioseadmete ja rakenduste suureneva hulga ja tiheduse koondmõjule;
- k) spektri jaotamise tehniliste tingimuste määramisel võtta täies ulatuses arvesse asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide poolt tõendatud uurimistulemusi elektromagnetkiirguse võimalikust mõjust inimese tervisele **ning kohaldada neid viisil, mis on tehnoloogia- ja teenuseneutraalne**; [ME 46]
- l) **tagada juurdepääs uutele tarbekaupadele ja tehnoloogiatele, et kindlustada tarbija osalemine üleminekul digitaaltehnoloogiale ja digitaalse dividendi tõhusal kasutamisel**; [ME 47]
- m) **vähendada liidu süsiniku jalajälge, edendades traadita sidevõrkude ja rakenduste tehnilist tõhusust**. [ME 48]

Artikkel 4

Suurendatud tõhusus ja paindlikkus

1. Liikmesriigid võtavad 1. jaanuariks 2013 vastavalt direktiivile 2002/20/EÜ vastu lairibateenuste arendamiseks sobivad lubade andmise ja jagamise meetmed, ***mis on omavahel sarnased***, näiteks annavad olulistele operaatoritele võimaluse korral ja artikli 12 kohaste konsultatsioonide põhjal otsese või kaudse juurdepääsu spektri külgnevatele plokkidele vähemalt 10 MHz ulatuses, ***võimaldades sellega saavutada lairibaühenduste suurima võimaliku kiiruse ja läbilaskevõime, samuti võimaldades tõhusat konkurentsi.*** [ME 49]
2. Liikmesriigid edendavad koostöös komisjoniga spektri kollektiivset kasutamist ja spektri jagatud ***ning litsentsita*** kasutamist. ***Samuti edendavad nad praeguste ja niisuguste uute tehnoloogiate nagu geolokaliseerimise andmebaaside ja kognitiivse raadio arengut näiteks nn valgetel aladel pärast nõuetekohaseid mõjuhinnanguid. Need mõjuhinnangud viiakse läbi kaheteistkümne kuu jooksul pärast käesoleva otsuse jõustumist.*** [ME 90]
3. Liikmesriigid ja komisjon teevad koostööd, et arendada ja ühtlustada standardeid raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning elektriliste ja elektrooniliste seadmete ja võrkude jaoks, tuginedes vajaduse korral komisjonilt asjakohastele standardiasutustele antud standardimisvolitustele. ***Samuti tuleb erilist tähelepanu pöörata puudega inimestele mõeldud seadmete standarditele, võtmata neilt siiski õigust kasutada eelistuse korral mittestandardseid seadmeid. Seejuures on eriline tähtsus spektri ühtlustamise ja standardimise tõhusal kooskõlastamisel, et võimaldada tarbijatel spektrist sõltuvaid seadmeid piiramatult kasutada kogu siseturul.*** [ME 51]

4. *Liikmesriigid elavdavad uurimis- ja arendustegevust selliste uute tehnoloogiate valdkonnas nagu kognitiivtehnoloogiad, sest nende areng võib anda tulevikus lisandväärtust spektri kasutamise tõhususe seisukohast. [ME 52]*
5. Liikmesriigid tagavad, et valikutingimused ja -protseduurid edendavad *konkurentsi ja kogu Euroopas võrdseid tingimusi*, investeerimist ja spektri *kui avaliku hüve* tõhusat kasutamist ning uute ja olemasolevate teenuste ja seadmete kooseksisteerimist. *Liikmesriigid edendavad lisaks sellele edaspidigi spektri tõhusat kasutamist nii võrgu- kui ka kasutajarakenduste jaoks. [ME 53]*
6. Siseturu võimaliku killustumise vältimiseks erinevate valikutingimuste ja -protseduuride tõttu ühtlustatud spektriribade korral, mis on eraldatud elektrooniliste sideteenuste jaoks ning tehtud kaubeldavaks kõikides liikmesriikides vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ artiklile 9b, *selgitab* komisjon koostöös liikmesriikidega *ja vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele* välja *parimad tavad ja soodustab teabe jagamist nende sagedusribade kohta ning töötab välja* juhised selliste sagedusribade kasutamislubade andmise tingimuste ja protseduuride kohta, pöörates erilist tähelepanu *näiteks* infrastruktuuri jagatud kasutamise ja katvuse tingimustele, *et tagada kogu Euroopas võrdsed tingimused, mis saavutatakse tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtte järgimise kaudu. [ME 54]*
7. ■ Spektriõiguste kasutamise tõhususe tagamiseks ja spektri liigsete varude soetamise vältimiseks võtavad liikmesriigid *vajaduse korral* kasutusele asjakohased meetmed, kaasa arvatud rahatrahvid, *motiveeritavatel tasudel põhinevate vahendite kasutamine* ja õiguste tühistamine. [ME 55]
8. *Lõike 1 kohaselt liikmesriikide poolt võetavad meetmed võetakse lisaks 900 MHz sagedusriba õigeaegsele ja konkurentsi edendavale vabastamisele GSMi direktiivi kohaselt. Asjakohased meetmed võetakse mittediskrimineerival viisil ja need ei tohi moonutada konkurentsi turul juba valitsevat seisundit omavate käitajate kasuks. [ME 56]*

Artikkel 5
Konkurents

1. Liikmesriigid säilitavad ja soodustavad tõhusat konkurentsi ja väldivad konkurentsimoonutusi *nii* siseturul *kui ka konkreetsete riikide turgudel*. [ME 57]
2. Selleks, et täies ulatuses täita lõikes 1 esitatud kohustusi ja eelkõige tagada, et konkurentsi ei moonutataks raadiosageduste kasutamiseõiguste ükskõik millise *eraldamise*, kogumise, ülekandmise või muutmisega, *uurivad* liikmesriigid *enne spektri kavandatavat eraldamist hoolikalt, kas kavandatav spektri eraldamine, võttes arvesse asjaomaste turuoperaatorite juba omandatud spektriõigusi, võib asjaomastel mobiilsideturgudel konkurentsi vähendada või moonutada. Kui spektri eraldamine võib tõenäoliselt konkurentsi moonutada või vähendada, võtavad liikmesriigid kasutusele kõige sobivamad meetmed tõhusa konkurentsi edendamiseks ning vähemalt ühe järgmistest meetmetest*, mis ei piira konkurentsieskirjade kohaldamist: [ME 58]
  - a) liikmesriigid võivad piirata spektrihulka, mille kohta *operaatorile* kasutusõiguste andmine on tagatud, või lisada kasutusõigustele tingimusi, nagu juurdepääsu hulgimüügi tingimus, *riigisisene või piirkondlik rändlus* teatavates sagedusribades või teatavates sarnaste omadustega sagedusribade rühmades, näiteks alla 1 GHz sagedusribade puhul, mis on eraldatud elektrooniliste sideteenuste jaoks; [ME 59]
  - b) *liikmesriigid võivad teatava osa spektri sagedusribast või sagedusriba kogumi reserveerida uutele turuletulijatele, kellele ei ole varem spektrit eraldatud või kellele on eraldatud oluliselt vähem spektrit, kui on vajalik võrdsete tingimuste loomiseks varasematele mobiilsideturule tulijatele ja uutele tulijatele, tagades nii võrdsetel tingimustel juurdepääsu madalamatele sagedusribadele*; [ME 60]

- c) liikmesriigid võivad keelduda uute kasutusõiguste andmisest või mitte lubada uut spektrikasutust teatavates sagedusribades või siduda uute kasutusõiguste andmise või uute spektri kasutuslubade andmise teatavate tingimustega, kui see muidu võiks põhjustada spektrisageduste ülemäärast koondumist teatavate ettevõtjate kätte **ja kui selline koondumine** võiks oluliselt takistada tõhusat konkurentsi; [ME 61]
  - d) liikmesriigid võivad keelata teatavad spektri kasutamiseõiguste ülekandmisega seotud tehingud või kehtestada teatavad tingimused tehingute jaoks, mis ei kuulu riiklike või liidu tasandi liitumistehingute kontrolli alla, kui need võivad oluliselt takistada konkurentsi;
  - e) liikmesriigid võivad muuta olemasolevaid õigusi vastavalt direktiivi 2002/20/EÜ artiklile 14, kui osutub vajalikuks võtta kasutusele järelmeetmeid, et vältida raadiosageduste ülemäärast koondumist teatavate ettevõtjate kätte, mis võib **tõenäoliselt moonutada** konkurentsi. [ME 62]
3. ***Kui liikmesriigid soovivad võtta lõikes 2 osutatud meetmeid, kehtestavad nad tingimused vastavalt direktiivis 2002/20/EÜ sätestatud spektri kasutamiseõiguste tingimuste kehtestamise või muutmise korrale.*** [ME 63]
4. Liikmesriigid tagavad, et lubade andmise ja valiku protseduurid ei tekita viivitusi **ega diskrimineerimist** ja edendavad tõhusat konkurentsi, **hoidudes liidu kodanike ja tarbijate huvides kõikidest konkurentsi takistada võivatest tulemustest.** [ME 64]

Artikkel 6
Spekter traadita lairibaside jaoks

1. Piiramata tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtete kehtivust, võtavad liikmesriigid koostöös komisjoniga kasutusele kõik meetmed, et eraldada kogu liidus piisavalt **ühthlustatud** spektrit katvuse ja läbilaskevõime tagamiseks, **võimaldades muuta liidu lairibaühendused maailma kiireimateks, et** traadita rakenduste **ja Euroopa uute teenuste alase juhtrolli** abil tõhusalt kaasa aidata **majanduskasvule ja sellele**, et kõik kodanikud saaksid 2020. aastaks juurdepääsu lairibaühendusele kiirusega vähemalt 30 Mbit/s. [ME 65]
2. Liikmesriigid **teevad** 1. jaanuariks 2012 **kättesaadavaks** otsustega 2008/477/EÜ (2,5–2,69 GHz), 2008/411/EÜ (3,4–3,8 GHz) ja 2009/766/EÜ (900/1 800 MHz) määratud **sagedusribad, et soodustada liidu kodanike ja tarbijate huvides laiemat juurdepääsu** traadita lairibateenustele, **ilma et see piiraks muude selliste olemasolevate ja tulevaste teenuste kasutuselevõttu, millel on kõnealustes komisjoni otsustes sätestatud tingimustel sellele spektrile võrdne juurdepääs.** [ME 66]
3. **Liikmesriigid toetavad elektrooniliste sideteenuste osutajate sidevõrkude käimasolevat kaasajastamist, et see vastaks kõige uuemale ja tõhusamale tehnoloogiale ning teenuseosutajad saaksid sellest ka ise kasu.** [ME 67]

4. Liikmesriigid teevad 1. jaanuariks 2013 sagedusriba 800 MHz kättesaadavaks elektrooniliste sideteenuste jaoks ühtlustatud tehnilistel tingimustel, mis on sätestatud vastavalt otsusele nr 676/2002/EÜ. ***Erakorralistel juhtudel, mis on nõuetekohaselt põhjendatud tehnilistel ja ajaloolistel kaalutlustel***, võib komisjon anda loa teha ***asjaomase liikmesriigi nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel*** konkreetse erandi kuni 2015. aasta lõpuni. ***Kui sageduse koordineerimise piiriülesed probleemid ühe või mitme kolmanda riigiga takistavad kauem sagedusriba kättesaadavaks tegemist, võib komisjon anda loa teha erakorralisi aastaseid erandeid, kuni nimetatud takistused on kõrvaldatud.*** Vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ artiklile 9 jälgib komisjon koostöös liikmesriikidega alla 1 GHz spektririba kasutamist ja hindab täiendava spektri vabastamise ja ■ kättesaadavaks tegemise vajalikkust. [ME 68]
5. ***Komisjoni kutsutakse üles võtma koostöös liikmesriikidega asjakohasel tasandil meetmeid, et saavutada 1,5 GHz sagedusriba ja 2,3 GHz sagedusriba täiendav ühtlustamine ja tõhusam kasutamine traadita lairibateenuste pakkumiseks.***
- Komisjon jälgib pidevalt traadita lairibateenuste läbilaskevõime vajadusi ja hindab koostöös liikmesriikidega hiljemalt 1. jaanuariks 2015 vajadust ühtlustada täiendavaid sagedusribasid, näiteks 700 MHz sagedusriba. Kõnealuses hinnangus võetakse arvesse spektritehnoloogia arengut, turukogemusi uute teenuste alal, maapealse raadio- ja teleringhäälingu võimalikke vajadusi tulevikus ning spektrinappust muudes traadita lairibaühenduseks sobivates sagedusribades.***
- Liikmesriigid võivad tagada, et vajaduse korral hüvitatakse spektrikasutuse vahetuse või ümberjagamise otsesed kulud asjakohaselt vastavalt siseriiklikule õigusele.*** [ME 69]
6. ***Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega, näiteks katvuse tagamise kohustuste kaudu, mis saavutatakse kooskõlas tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtetega***, et hõredalt asustatud piirkondades soodustataks juurdepääsu sagedusribas 800 MHz lairibaühenduse kaudu ***kättesaadavatele*** teenustele.

Liikmesriigid uurivad koostöös komisjoniga võimalusi ja vajaduse korral võtavad sobivaid tehnilisi ja reguleerivaid meetmeid, et 800 MHz sagedusriba vabastamine ei kahjustaks programmitootmise ja erisündmuste edastamise süsteemi kasutajaid.
[ME 70]

7. ***Komisjon hindab koostöös liikmesriikidega, kas on võimalik laiendada kogu 5 GHz sagedusriba ulatuses litsentseerimata spektri eraldamist traadita juurdepääsusüsteemidele, sealhulgas raadio-kohtvõrkudele, nagu on sätestatud otsuses 2005/513/EÜ.***

Komisjoni kutsutakse üles propageerima vastuvõetud ühtlustamiskava asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel, eriti ITU ülemaailmsel raadiosidekonverentsidel.
[ME 71]

8. ***Komisjoni kutsutakse üles prioriteedina sätestama sobivad meetmed vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ artikli 9b lõikele 3, mis tagaksid, et liikmesriigid lubaksid kogu liidus kauplemist spektri kasutusõigustega ühtlustatud sagedusribades 790–862 MHz, 880–915 MHz, 925–960 MHz, 1 710–1 785 MHz, 1 805–1 880 MHz, 1 900–1 980 MHz, 2 010–2 025 MHz, 2 110–2 170 MHz, 2,5–2,69 GHz ja 3,4–3,8 GHz ja muudes täiendavates spektriosades, mis on vabastatud mobiilsete teenuste osutamiseks, ilma et see piiraks muude selliste olemasolevate ja tulevaste teenuste kasutuselevõttu, millel on sellele spektrile võrdne juurdepääs otsuse nr 676/2002/EÜ kohaselt vastu võetud komisjoni otsustes sätestatud tingimuste alusel.*** [ME 72]
9. ***Selleks et kõigil kodanikel oleks juurdepääs kõrgeltarenenud digitaalsetele teenustele, sh lairibaühendustele, eriti äärepiirkondades ja hõredalt asustatud aladel, võivad liikmesriigid ja komisjon uurida, kas Internetile juurdepääsu võimaldavate lairiba satelliiditeenuste osutamiseks on olemas piisavalt spektrit.***
[ME 73]
10. ***Liikmesriigid uurivad koostöös komisjoniga võimalust laiendada pikorakkude ja femtorakkude kättesaadavust ja kasutamist. nad võtavad täielikult arvesse selliste kärkside tugijaamade võimalusi, ning spektri jagatud ja litsentseerimata kasutust, et paana alus traadita võrkudele, millel võib olla oluline osa digitaalse lõhe ületamises.***
[ME 92]

Artikkel 7

Muude traadita side poliitikasuundadega seotud spektrivajadus

Innovaatilise audiovisuaalse meedia ja muude liidu kodanikele pakutavate teenuste edasise arengu toetamiseks, võttes arvesse digitaalse ühtse turu majanduslikku ja sotsiaalset kasu, tagavad liikmesriigid koostöös komisjoniga nende teenuste maapealse ja satelliitide kaudu osutamise jaoks piisava spektri kättesaadavuse. [ME 75]

Artikkel 8

Liidu **muude** konkreetsete poliitikasuundadega seotud spektrivajadus [ME 76]

1. Liikmesriigid ja komisjon tagavad spektri kättesaadavuse ja kaitsevad raadiosagedusi, mis on vajalikud Maa atmosfääri ja pinna seireks, võimaldavad kosmoserakenduste arengut ja kasutamist ning transpordisüsteemi täiustamist, eelkõige raadiosagedusi, mis on vajalikud ülemaailmse tsiviilkasutuseks ettenähtud navigatsioonisatelliitide süsteemi Galileo ja globaalse keskkonna- ja turvaseire programmi GMES ning arukate liiklusohutus- ja -juhtimissüsteemide jaoks.
2. Koostöös liikmesriikidega viib komisjon läbi uuringuid ja uurib võimalust vähese CO₂-heite poliitikat toetava lubade andmise skeemi loomiseks, mille eesmärgiks on säästa spektri kasutamisel energiat ja teha spekter kättesaadavaks traadita tehnoloogia kasutamiseks, millega saab **suurendada energiasäästu ja tõhusust muude jaotusvõrkude osas, nt veevõrgud**, kaasa arvatud arukad energiavõrgud ja arukad mõõtmisüsteemid. [ME 77]

3. **Komisjon** tagab, et ühtlustatud tingimustel *ja ühtlustatud sagedusribades* tehakse *avaliku julgeoleku ja katastroofiabi tarbeks* kättesaadavaks piisavalt spektrit, *ning võtab meetmeid*, et toetada turvateenuseid ja vastavate seadmete vaba levikut ning uudsete koostalitlusvõimeliste lahenduste arengut **avaliku julgeoleku** ja katastroofiabi valdkonnas. *Spektri tõhusa kasutamise tagamiseks uurib komisjon võimalust kasutada avaliku julgeoleku ja katastroofiabi puhul sõjaväe sagedusi.* [ME 78]
4. Liikmesriigid ja komisjon teevad koostöös *teadlaste ja akadeemiliste ringkondadega* kindlaks olulisemad teadus- ja arendustegevuse algatused ja uudsed rakendused, millel võib olla olulist sotsiaalmajanduslikku mõju ja/või investeerimispotentsiaali, vaatavad üle nende spektrivajadused ning valmistavad ette piisava hulga spektrit, mis eraldatakse selliste rakenduste jaoks ühtlustatud tehnilistel tingimustel ja võimalikult väikese halduskoormusega. [ME 79]
5. *Liikmesriigid püüavad koostöös komisjoniga määrata liidus programmitootmise ja erisündmuste edastamise süsteemi jaoks kindlaks kesksete ühtlustatud sagedusribade minimaalse kogumi kooskõlas liidu eesmärkidega parandada siseturu integratsiooni ja kultuuri kättesaadavust. Ühtlustatud ribade sagedus on 1 GHz või kõrgem.* [ME 80]
6. *Liikmesriigid ja komisjon tagavad spektri kättesaadavuse raadiosagedustuvastuse (RFID) ja muu asjade interneti (IOT) traadita kommunikatsioonitehnoloogia jaoks ja töötavad selle nimel, et ühtlustada kõigi liikmesriikide spektri jaotus asjade internetile.* [ME 81]

Artikkel 9

Inventuur ning spektri olemasoleva kasutuse ja kujunemisjärgus vajaduste seire

1. Komisjon viib läbi **kogu** olemasoleva **raadiospektri kasutuse** inventuuri, **milleks liikmesriigid edastavad kõik vajalikud faktilised andmed.**

Liikmesriikide esitatud teave peab olema piisavalt üksikasjalik, et inventuuri käigus saaks hinnata spektrikasutuse tõhusust ning tuvastada võimalikud tulevased spektri ühtlustamise võimalused, et toetada liidu poliitikasuundi.

Esimese sammuna hõlmab inventuur sagedusi vahemikus 300 MHz kuni 6 GHz ja seejärel sagedusi 6 GHz kuni 70 GHz.

Vajaduse korral annavad liikmesriigid litsentsipõhiselt teavet nii äri- kui ka avaliku sektori kasutajate kohta, ilma et avalikustataks tundlikku äriteavet või salastatud teavet. [ME 82]

2. Lõikes 1 osutatud inventuur võimaldab ***selgelt määratletud ja läbipaistvate kriteeriumide ning meetodite alusel*** hinnata olemasoleva spektrikasutuse tehnilist tõhusust ning tuvastada ebatõhusad tehnoloogiad ja rakendused, kasutamata või ebatõhusalt kasutatavad spektriosad ja spektri jagatud kasutamise võimalused, ***võttes aluseks läbipaistvad, selged ja ühiselt määratletud hindamiskriteeriumid ja -meetodid. Samuti tagab see, et seal, kus spektrikasutus ei ole optimaalne, võetakse vajalikke meetmeid, et muuta kasutus võimalikult tõhusaks.*** Inventuuril tehakse kokkuvõtte tulevastest spektrivajadustest, ***sealhulgas pikaajalistest vajadustest, lähtudes tarbijate, kogukondade, ettevõtete*** ja käitajate nõudmistest ning võimalusest selliseid vajadusi rahuldada. **[ME 83]**

3. Lõikes 1 osutatud inventuuri käigus vaadatakse üle nii era- kui ka avaliku sektori spektrikasutajate spektrikasutuse viisid, mis aitab tuvastada spektri sagedusribasid, mida saab anda kasutamiseks või anda uuele kasutajale, et tõsta nende kasutuse tõhusust, edendada innovatsiooni ja parandada konkurentsi siseturul nii era- kui ka avaliku sektori kasutajate eeliste suurendamiseks, võttes samal ajal arvesse potentsiaalset positiivset ja negatiivset mõju selliste sagedusribade senistele kasutajatele.
4. ***Inventuur hõlmab ka aruannet selle kohta, milliseid meetmeid on liikmesriigid võtnud selleks, et rakendada konkreetsete sagedusribade ühtlustamise ja kasutamise kohta liidu tasandil võetud otsuseid. [ME 84]***

Artikkel 10
Rahvusvahelised läbirääkimised

1. Liit võtab oma huvide kaitsmiseks **ja liidu ühtse seisukoha kindlustamiseks** osa spektrialastest rahvusvahelistest läbirääkimistest, toimides vastavalt liidu õigusele, milles käsitletakse muuhulgas ka liidu sisemise ja välise kompetentsi põhimõtteid. [ME 85]
2. Liikmesriigid tagavad, et rahvusvahelised lepingud, millega nad on ühinenud ITU kaudu, vastavad kehtivatele liidu õigusaktidele, eelkõige liidu elektroonilisi kommunikatsiooniteenuseid reguleeriva raamistiku asjakohastele eeskirjadele ja põhimõtetele.
3. Liikmesriigid tagavad, et rahvusvaheliste õigusaktidega lubatakse sagedusribade täielikku kasutamist eesmärkideks, milleks need on määratud liidu õigusega, ja et piisav hulk vajalikul määral kaitstud spektrit oleks kättesaadav liidu eri **poliitikasuundade elluviimiseks**. [ME 86]
4. **Selleks et lahendada spektriga seotud kooskõlastusküsimusi, mis takistaksid liikmesriike täitmast liidu õiguses sätestatud spektripoliitika ja -halduse alaseid kohustusi**, annab liit liikmesriikidele poliitilist ja tehnilist tuge kahepoolsetel **ja mitmepoolsetel** läbirääkimistel **kolmandate riikidega, eelkõige** kolmandate naaberriikidega, kaasa arvatud kandidaat- ja võimalike kandidaatriikidega **■** . Liit toetab ka kolmandate riikide jõupingutusi liidu omaga ühilduva spektrihalduse rakendamiseks, et sellega kaitsta liidu spektripoliitika eesmäärke. [ME 87]
5. Kolmandate riikidega läbirääkimiste pidamisel on liidu õigusest tulenevad kohustused liikmesriikidele siduvad. Spektriga seotud rahvusvahelisele kohustusele allakirjutamisel või selle muul viisil heakskiitmisel lisab liikmesriik oma allkirjale või muule heakskiidule ühisdeklaratsiooni, milles kinnitab, et täidab kõnealust rahvusvahelist lepingut või kohustust kooskõlas aluslepingutest tema jaoks tulenevate kohustustega.

Artikkel 11

Koostöö eri asutuste vahel

1. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd praeguse institutsioonilise korralduse parandamiseks, et edendada koostööd spektrihalduses liidu tasandil, kaasa arvatud küsimustes, mis mõjutavad otseselt kahte või enamat liikmesriiki, eesmärgiga arendada siseturgu ja tagada liidu spektripoliitika eesmärkide täielik saavutamine. Nad püüavad kaitsta spektriga seotud liidu huve väljaspool liitu vastavalt artiklile 10.
2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et standardiasutused, Euroopa postside- ja telekommunikatsiooniadministratsioonide konverents ja komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus teevad vajaduse korral tihedat koostööd kõigis tehnilistes küsimustes, et tagada spektri tõhus kasutamise. Sel eesmärgil tagavad nad järjepideva seose spektrihalduse ja standardimise vahel viisil, mis edendaks siseturgu.

Artikkel 12

Üldsusega konsulteerimine

Vajaduse korral konsulteerib komisjon üldsusega, et saada teada kõigi huvitatud isikute ja üldsuse arvamused spektri kasutamise kohta liidus.

Artikkel 13

Aruandlus

Komisjon vaatab raadiospektripoliitika programmi rakendamise läbi 31. detsembriks 2015. **Komisjon** esitab **kord aastas** Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva otsuse alusel toimunud tegevusest ja võetud meetmetest. [ME 88]

Artikkel 14

Teatamine

Liikmesriigid rakendavad käesolevad poliitikasuunad ja eesmärgid 1. juuliks 2015, kui eelnevates artiklites ei ole määratud teisiti.

Nad edastavad komisjonile kogu teabe, mis on vajalik käesoleva otsuse rakendamise läbivaatamiseks.

Artikkel 15

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja